

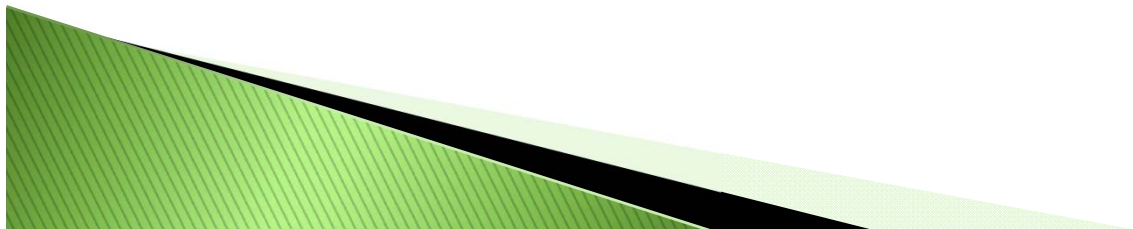
VLAAMSE HOGE handhavingsraad voor Ruimte en Milieu

Het beleid inzake handhaving van soorten

Peter DE SMEDT
Advocaat LDR
Centrum voor Milieurecht UG
VIHRM

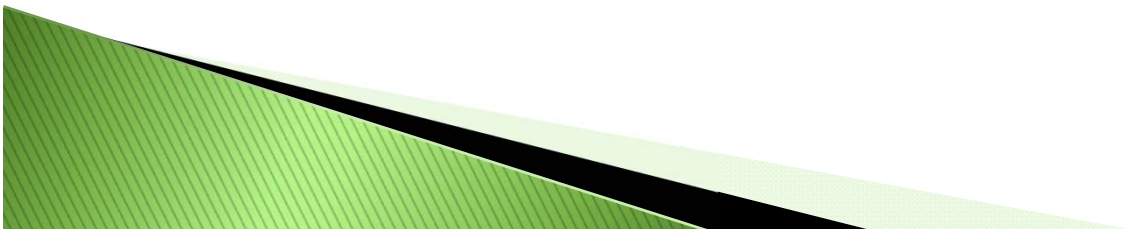
Beleidsmatige uitgangspunten

- ▶ MHD steunt op twee poten: organisatie handhavingsbeleid en vormgeving sanctiesysteem
- ▶ Onderkenning van het belang van een inhoudelijk overlegd en gecoördineerd handhavingsbeleid
- ▶ Voortbouwen op positieve ervaringen van de “Commissie Vervolgingsbeleid Milieurecht”

Samenstelling (art.16.2.7. DABM)

- ▶ **Typische leden: de handhavingsactoren**
 - 7 leden uit beleidsdomein Milieu
 - 2 leden uit beleidsdomein RO
 - 2 leden parketten
 - 2 leden politie
- ▶ **Atypische leden: de belangengroepen**
 - ▶ – 1 vertegenwoordiger SERV
 - ▶ – 1 vertegenwoordiger Minaraad
 - ▶ – 1 vertegenwoordiger SARO
- ▶ **Leden met een hybride hoedanigheid**
VVP – VVSG (belangenorganisatie – handhavers)
- ▶ **Voorzitter – Ondervoorzitters Milieu/RO– Vaste Secretaris**

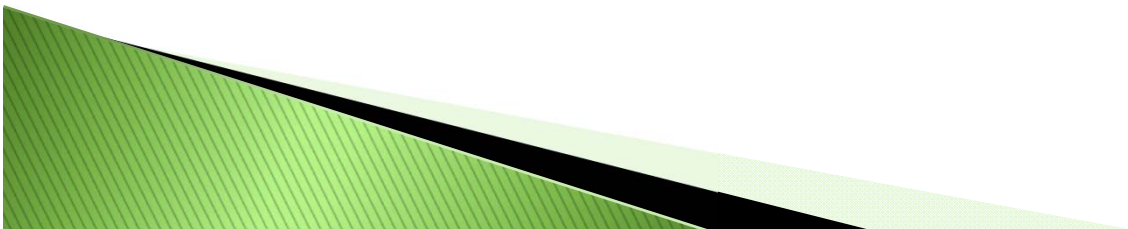

Kerntaken

▶ Algemeen

Art. 16.2.6. DABM

- ▶ *De Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu stelt de **krachtlijnen en de prioriteiten van het beleid inzake de handhaving van de milieuwetgeving** voor. Hij doet dat op eigen initiatief of op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering.*
- ▶ *De Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu kan op eigen initiatief of op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering **voorstellen en adviezen formuleren in het kader van het handhavingsbeleid Ruimtelijke Ordening en ten aanzien van het gewestelijk handhavingsprogramma ruimtelijke ordening** zoals bedoeld in artikel 6.1.3, § 1, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.*
- ▶

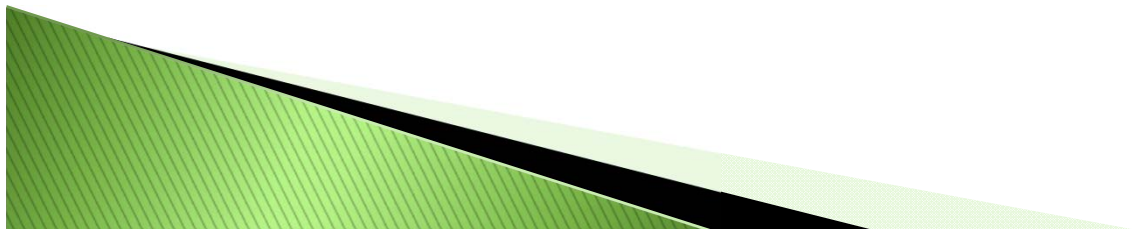

Vormgeving beleidscoördinatie

- ▶ Drie instrumenten

- a) handhavingsprotocollen
- b) milieuhandhavingsrapport
- c) milieuhandhavingsprogramma

- ▶ Te consulteren: www.vhrm.be

Bijkomende taken

- ▶ Algemene adviesbevoegdheid inzake de krachtlijnen en prioriteiten van milieuhandhavingsbeleid, op eigen initiatief of op verzoek VP of VR (zie art. 16.2.6. DABM)
 - Grensvragen ten aanzien van rol strategische adviesraden

Handhaving soortenbeleid

▶ Grondslag, o.a.:

- Jachtdecreet, Jachtvoorwaardenbesluit
- Soortenbesluit
- Natuurdecreet, natuurbesluit

▶ Wat handhaven:

- Vangen, doden beschermde soorten
- Illegaal bezit van beschermde soorten (knoeien met pootringen,...)
- Bezit, gebruik van verboden vangtuigen
- Vernielen biotopen die van belang zijn voor soorten (bos, KLE, Poldergraslanden,...)

▶ Doel van de handhaving:

- Sanctioneren: naast repressief doel, preventief doel (nalevingsgraad verhogen door afschrikken)
- Herstel van ecologische schade, waar mogelijk in natura (bv. herstel van biotoop, herstelprogramma)

Enkele cijfers (Handhavingsrapport 2016)

► Instroom en behandeling parketten

■ Milieubeheerrecht
 ■ Lucht/water/bodem/geluid (emissies)
 ■ Vergunning
 ■ Mest
 ■ Afval

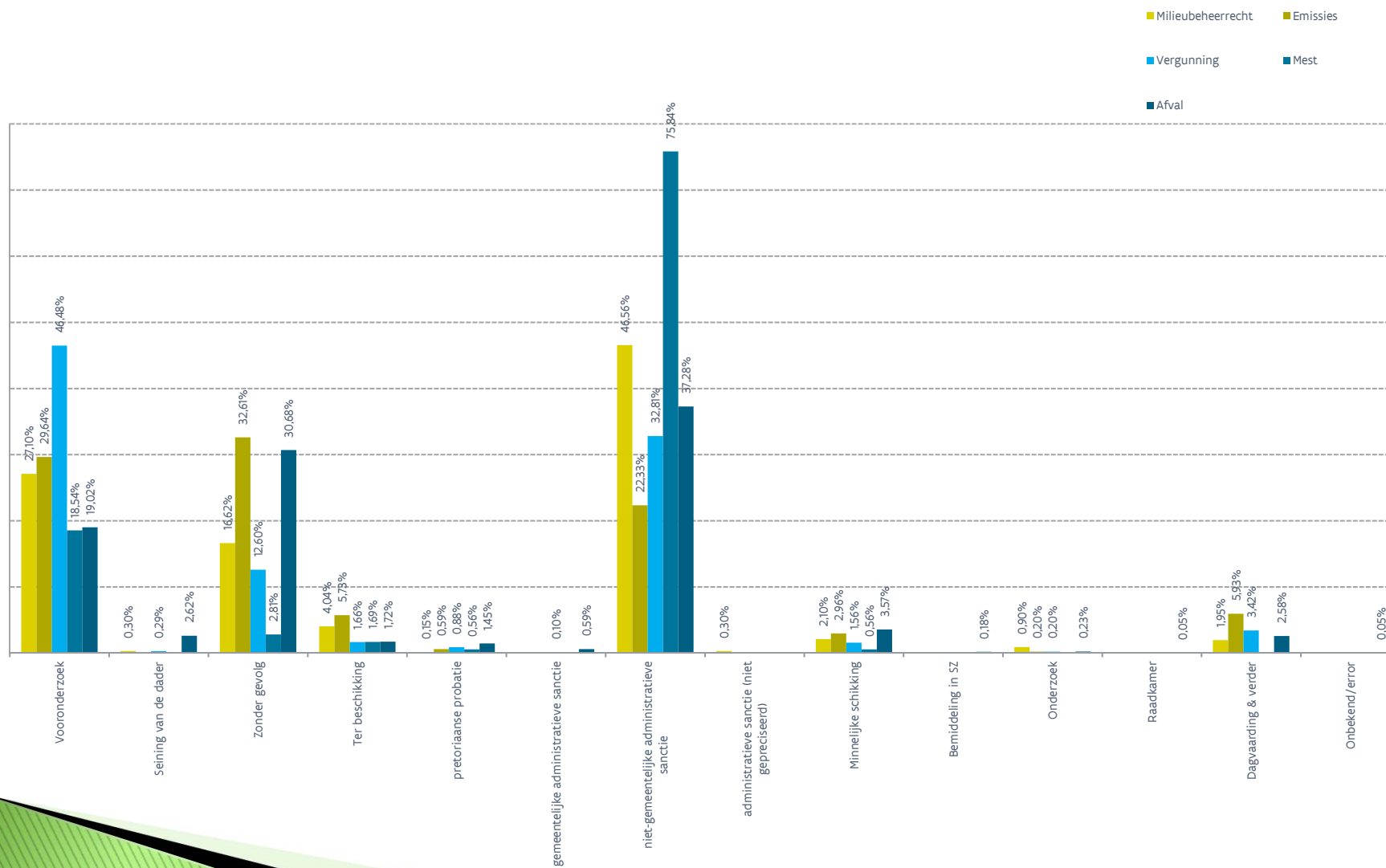
Enkele cijfers (Handhavingsrapport 2016)

ZAKEN MILIEUHANDHAVING GEGISTREERD DOOR DE CORRECTIELE AFDELINGEN VAN DE PARKETTEN PER TENLASTENLEGGINGSCODE

		2016		2015	2014
		%	n	n	n
Milieubeheerrecht	63A - Jacht	88	1,92	118	141
	63B - Visvangst	189	4,12	296	178
	63M - Bosdecreet	125	2,72	97	112
	63N - Beschermdediersoorten, planten en ivoor (conventie van Washington, 9 maart 1973)	94	2,05	98	105
	64J - Vlaams decreet betreffende het natuurbehoud en natuurlijk milieu (21 oktober 1997)	172	3,75	250	203
	Totaal rubriek	668	14,56	859	739
Lucht/water/ bodem/geluid (emissies)	64A - Lucht- en waterverontreiniging	148	3,23	194	160
	64B - Koolstofmonoxyde (CO)	4	0,09	4	3
	64C - Geluidsnormen in stedelijke omgeving (KB 24 februari 1977)	138	3,01	177	193
	64G - Illegale waterwinning	1	0,02	-	-
	64M - Oppervlaktewaterverontreiniging	152	3,31	168	216
	64N - Grondwaterverontreiniging	63	1,37	68	104
Totaal rubriek	506	11,03	611	676	
Vergunning	64D - Commodo - incommodo (milieuvergunning)	219	4,77	138	96
	64H - Exploitatie van een inrichting zonder vergunning	138	3,01	222	290
	64I - Niet naleven Vlaam-wetgeving	667	14,53	712	613
	Totaal rubriek	1.024	22,31	1072	999
Mest	63I - Meststoffen	42	0,92	49	67
	63O - Mestdecreet	136	2,96	165	165
	Totaal rubriek	178	3,88	214	232
Afval	64E - Sluikstorten	1.621	35,32	1740	1779
	64F - Beheer van afvalstoffen	534	11,64	466	529
	64L - Invoer en doorvoer van afvalstoffen (wet 12 mei 2011)	58	1,26	58	94
	Totaal rubriek	2.213	48,22	2264	2402
Totaal		4.589	100	5020	5048

Tabel 37: Aantal zaken 'milieuhandhaving' geregistreerd door de correctionele afdelingen van de parketten van het Vlaams Gewest, per voornaamste tenlasteleggingscode van zaken in 2016, 2015 en 2014 - Bron: gegevensbank van het College van Procureurs-generaal

Enkele cijfers (Handhavingsrapport 2016)

Enkele cijfers (Handhavingsrapport 2016)

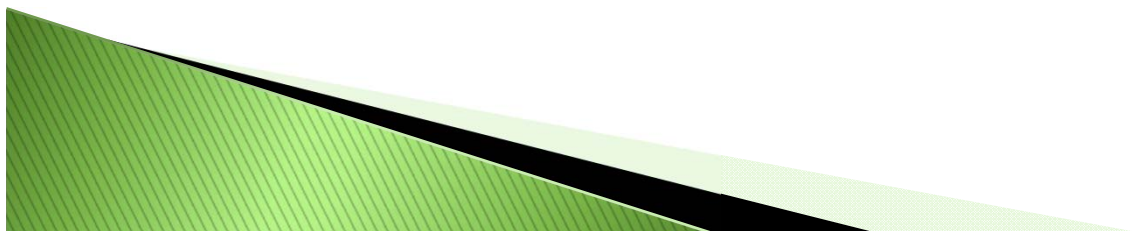
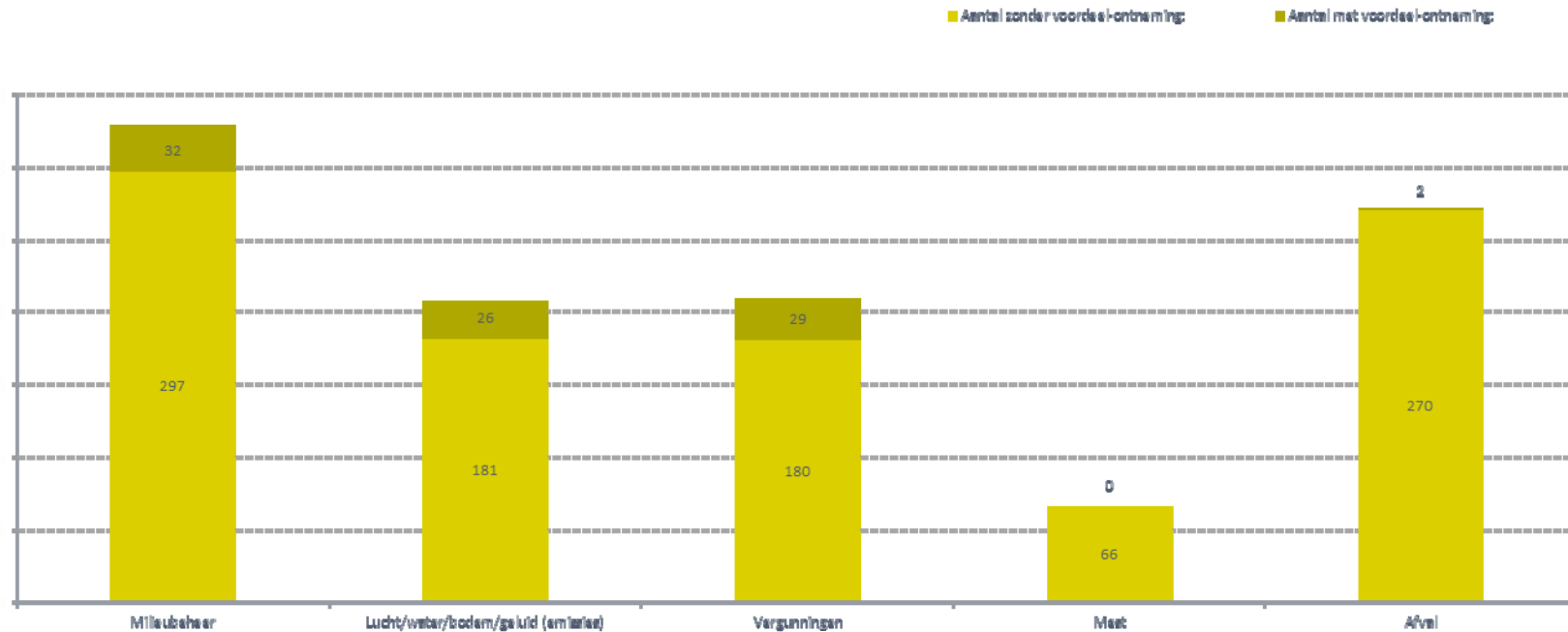
► Instroom en behandeling Afdeling Handhaving

Milieuthema's	PV door AMMC in 2016 ontvangen			
Aantal	Prioritair	%	Niet-prioritair	%
Milieubeheer	66	32,84%	363	20,28%
Lucht, Water, Bodem en Geluid	29	14,43%	272	15,20%
Vergunning	29	14,43%	252	14,08%
Mest	61	30,35%	75	4,19%
Afval	16	7,96%	828	46,26%
Totaal	201	100,00%	1790	100,00%

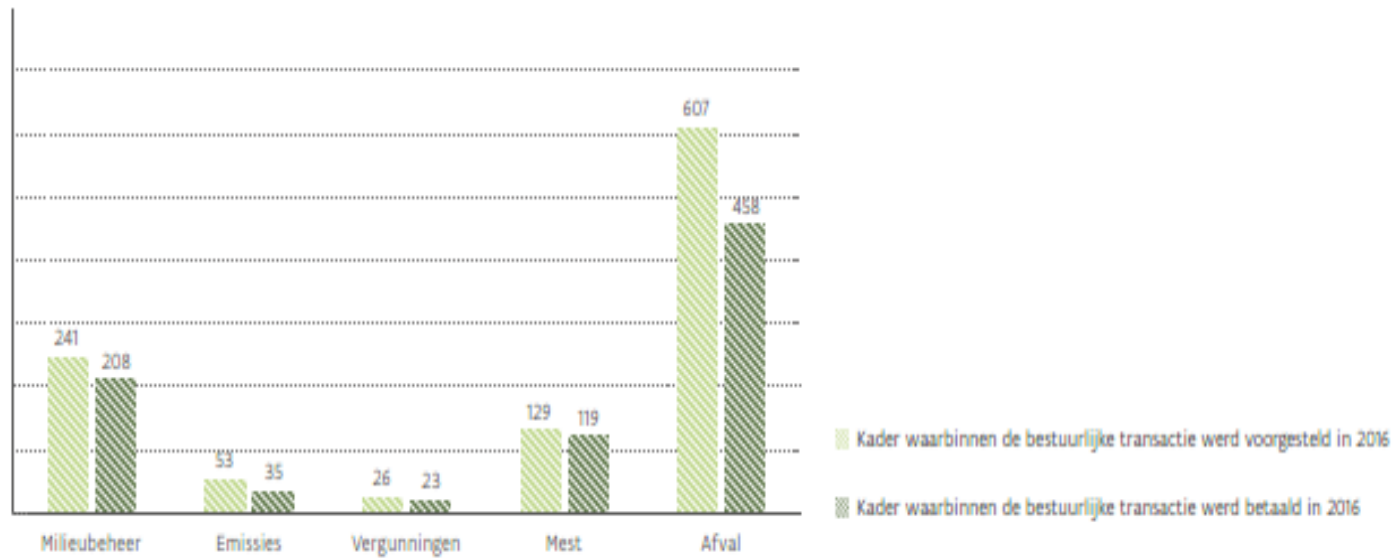

Enkele cijfers (Handhavingsrapport 2016)

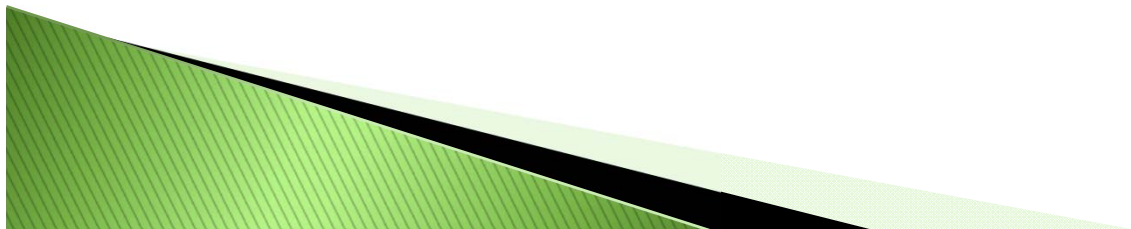
Boetebeslissingen met en zonder vermogensvoordeelontneming

Enkele cijfers (Handhavingsrapport 2016)

Grafiek 19: Kader waarbinnen de bestuurlijke transacties werd voorgesteld en betaald, per milieuthema

Werkt de VHRM specifiek op handhaving soortenbeleid?

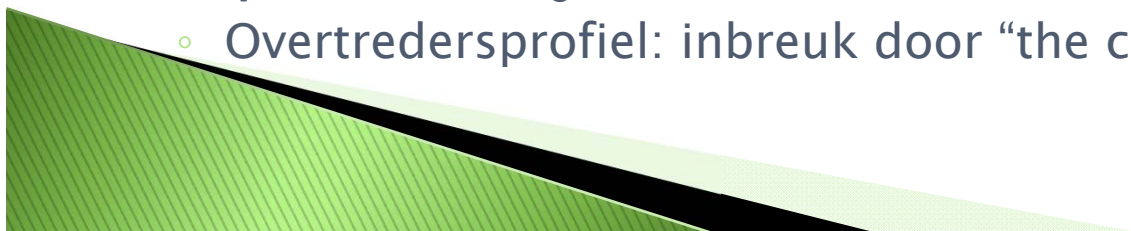
- ▶ Niet rechtstreeks: overkoepelende rol

- ▶ Onrechtstreeks :
 - Prioriteitennota/Sorteernota
 - Aanbevelingen
 - programmatisch handhaven/risico-gedreven toezicht
 - instrument dwangsom
 - informatie-uitwisseling (privacywetgeving)
 - Interne adviesnota's voor handhavers
 - Betreden van de woning tijdens toezicht/opsporing (in voorbereiding)

Enkele vaststellingen, knelpunten

- ▶ Een belangrijk deel van de overtredingen inzake soortenbescherming blijft (nog) onder de radar
 - Gebrek aan VTE bevoegde handhavers (ANB)
 - Gebrek aan kennis bij de politie
 - Milieu (soortenbescherming) is geen prioriteit (meer) bij de politie
- ▶ Er gaat (nog te) weinig aandacht naar het vermogensvoordeel
 - bv. illegale vogelvangst, illegaal kweken fazanten met oog op uitzetten voor de jacht, scheuren HPG
- ▶ De relevante wetgeving is relatief complex en versnipperd, en de beschermde soorten of leefgebieden (biotopen) of de schadelijke impact niet altijd herkenbaar
 - Overtredersprofiel: inbreuk door “the confused”

Enkele vaststellingen, knelpunten

- ▶ De ontsluiting van de rechtspraak van rechtbanken en de beboetingspraktijk Afdeling Handhaving is moeilijk
 - Grote regionale verschillen in sanctionering bij de rechtbanken: gelijkheidsbeginsel (forumshopping)
 - Jurisprudentieonderzoek verschaft inzicht in het geldende positieve recht en de wijze waarop handhaving (beter kan functioneren (bv. BWK-rechtspraak, rechtspraak bescherming van de woning
 - Psychologische factor: voor de handhavers (stimulans)

Enkele vaststellingen, knelpunten

- ▶ Rol van milieuverenigingen en andere belangengroepen (bv. jagersverenigingen) als actor in de handhaving van soortenbescherming kan niet ten volle spelen
 - GwH nr. 7/2016, 21 januari 2016: milieuverenigingen hebben recht op een volwaardige schadeloosstelling wegens aantasting milieubestanddelen, waarbij wordt verwezen naar de rol die zij spelen bij het waarborgen/handhaven van het grondwettelijk recht op een gezond leefmilieu
 - Geen vrijgave (meer) van notitienummers in zaken die handelen over wilde fauna en flora
 - Bemoeilijkt verklaring als benadeelde en tussenkomst in strafproces
 - Omzendbrief R.nr. 15/2017 van PG Hof van Beroep Gent wordt evenmin goed toegepast + beperkt toepassingsgebied
 - Een relevant aantal zaken wordt doorverwezen naar de Afdeling Handhaving (geen burgerlijke partijstelling mogelijk), ondanks prioriteitennota/sorteernota

